Հատը 3 եւ կէս գրուշ

ԳԱՆՁՆԵՐԻՆ

Արտաքին տար. 60 ֆրանկ ոսկի
Վեցամսեայ 35 »
Առանձին. տարի. 4 տոլար
Վեցամսեայ 2.50 »
Իրաց եւ Գաղտն. 1 անգլ. ոսկի

ԱԶԳԱՅ

ՇԱԲԱԹ
6 ՕԳՈՍՏՈՍ 1927

Հասցէ՝ «AZTAG»
Journal Armenien
B. P. 587
Beyrouth—Liban

Ա. Տարի — Ամէն Հրատարակութիւն Հինգշաբթի եւ Շաբաթ օրերը — Թիւ 44

Խմբագրական

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Մեր կրթական հաստատութիւնները տարի մը ևս բոլորեցին և յաջորդաբար մեզի ցուցադրեցին իրենց մէկ տարուայ հունձքերը։ Պահ մը, ծնողներ, վերապրեցան հայրենի անուշ յուշերը՝ ի տես իրենց զաւակներուն ցոյց տուած յառաջդիմութեանց, որոնք դեռ երէկ արիւնի ու մահուան նամբաներուն վրայ ծնան և մեծցան մոխիրի ու գեհենի մէջ։ Ուրախացան կրթական մշակները ուսումնական շրջանի մը սեմին վրայ կանգնած՝ տեսնելով իրենց մէկ տարուան աշխատութեանց պտուղը։ Անխառն հպարտանքով ներկայացան հոգեւոր ս. ոչձական մարմինները, որոնք կրցան յուրջ վերսկսնահատման արժանանալ, անցած տարուան ընթացքին ամէն ջանք ի գործ դրին ապահովելու համար պիւտճէի դժուարին գործը և լրթական կանոնաւոր ծրագիր մշակեցին։

Ա. ս տեսակէտէն գովելի գործունէութիւն մը ցոյց տուին Ս. Նշան վանքի հոգաբարձութիւնը, սնօրէնութիւնն ու կրթական մշակները, անցած երկու տարեշրջաններու ընթացքին։ Շնորհիւ թափուած ջանքերու և զոհողութեանց Ս. Նշան վանքը օժտուեցաւ դպրոցական նոր յարկարաժինով մը, ուր կ'ուսանին մեր 200է աւելի աշակերտուհիները։ Ամբողջ ուսուցիչ և ուսուցչուհիներ ստացան իրենց ալ ձակուրդի ամսականները կանխիկ և կլորիկ գումար մը ալ պատրաստ դրամ փոխանակուեցաւ յաւաջիկայ շրջանին։ Մենք գիտենք թէ ի՞նչ դժուարին գործ մը էր առանց հասոյթի և եկամուտի դպրոցական պիւտճէն ապահովելէ զատ, շինութեան համար ալ դրամ յատկացնելը։

Գնահատութեան և քաջալերութեան արժանի պարագայ մը էն նաև Դամասկոսի Պատրիարքարանը՝ վանապատական հոգի մը վրայ նոր դպրոցական շէնք մը կառուցանելու համար։ Փոխանորդ հայր սուրբը արդէն սկսած է գործընկական քայլեր առնել և մաս մը դրամ ալ պատրաստած՝ անմիջապէս ձեռնարկելու համար շինութեան։ Անկասկած Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքարանն ու մեր ժողովուրդի անձնուէր մասը պիտի գիտնայ գնահատել եղած ձեռնարկին կարեւորութիւնը և պիտի զոհաբերէ իր կարելին։

Ի հարկէ մենք այս տողերով նպատակ չունինք ոեւէ ազգային մարմնի կամ հոգաբարձութեան գնահատութիւնը ը։ելու։ Ընդհակառակը կ'ուզենք մատնանշել կարգ մը թերիներ, որոնք դժբաղդաբար սովորութեան կարգն են անցած մեր ազգային կրթական հաստատութիւններու մէջ, և ի պատիւ Ս. Նշան վանքի հոգաբարձութեան պէտք է ըսել որ այդ թերիները նուազագոյն չափի են հասած Պէյրութի Ազգ վարժարանին մէջ։

Մեր բոլոր ազգային մարմիններն ալ անխտիր պէտք է իրենց մտահոգութեան և գուրգուրանքին առարկան դարձնեն մեր դպրոցները, որովհետև գաղութներու մէջ մեր կատարելիք ամենանուիրական պարտականութիւններէն գլխաւորը ազգային դպրոցներու բարձրացման խնդիրն է։

Զրկուած մեր հայրենի երկրէն ու երդիքէն, միակ մէկ հանգրուան ունինք. որու շնորհիւ մեր նորահաս սեռուընդ պիտի կրնայ իր ցեղային հարազատ նկարագիրը պահել և ճանչնալ իր պատմութիւնը. այն ազգային դպրոցն է։

Անարգուած ու անիրաւուած մեր բազմահազար հայրենակիցները, որոնք ցաք ու ցրիւ ինկած են աշխարհի չորս ծագերը միայն մէկ կռուան ունին դարեւէ ի մեր երակուած և այնքան թանկագին արիւններ թափած Ազատութեան և Անկախութեան իտէային պահպանման համար. այն ազգային դպրոցն է։

Դժբաղդաբար, յաճախ մեր կրթարաններէն ներս կ'առնուին անպէտ և անարժան տարրեր, որոնք անգիտակ իրենց ասպարէզին վսեմութեան. կը նսեմացնեն հայ ուսուցչին հաւաքական դատին ու վարկը, խրդոյին գարշելի աշխատանքի կը լծուին դպրոցէն ներս և կ'ապականեն մատաղ ուղեղները։ Բայց յաճախ ալ չեն գնահատուիր սակաւաթիւ կրթական մշակներ, որոնք իրենց աշխ օնին ու կոչումին գիտակցութիւնով խիստ օգտակար կ'ըլլան մեր դպրոցներուն։

Ուրիշ կարեւոր պարագայ մը, որ չափազանց վտանգաւոր կը դառնայ մեր կրթական գործերուն համար, ուսուցիչներու ապրուստի սրտմաշուցնող հոգն է։ Անոնք շատ անգամ կը զբաղուին նոյնիսկ օրուան հացէն։ Օրին չեն կրնար ստանալ իրենց ամսականները և կ'ստիպուին օրինակելի անձնազոհութիւն ցոյց տալ։ Երբ սուղ մոքսի սասին կը մտածէ ուսուցիչը և կը մտաբերէ իր անօթի ընտանիքը, ինչպէ՞ս կրնայ օգտակար ըլլալ իրեն յանձնուած գործին։ Մինչև որ անոնք չի փրկուին այս դժբաղդ կացութենէն, դիմարութիւն է մեծ բաներ սպասել անոնցմէ։ Ազգային մարմինները երբ կը պայմանագրուին ուսուցիչներու հետ, պէտք է նկատի առնեն այս խիստ կարեւոր պարագան։

ՅՈՇԱՐՁԱՆ – ԿԱՐՍ

Ի՞նչն է աւելի թանկագին, աւելի սիրելի մարդու համար, քան հայրենի տունը, ուր ծնեալ մեծացել է ինքը, հիւսելով սրան իր կեանքը մարդկային։ Ի՞նչն է աւելի ցաւատանջ և տխրալի մարդու համար, քան անկատուրը այդ տունէն, կամ տեսնելը աւերումը նրա, որի հետ կարծես թէ կեանքդ է խորտակուած։

Իսկ հայրենի՞քը, որ ամբողջացուցեալ է այդ տները, պարփակողը մի ազգի ֆիզիքական և հոգեկան տիպարի... Կորցնել հայրենիքը, կամ թէկուզ մի մասնիկը նրա, որպէսի խորունկ կսկիծ, անմոռանալի վիշտ մի ազգի համար։

Մեծն Ֆրանսիան, որ իր հարուստ և շքեղ, բուն հայրենիքէն դուրս ունի անթիւ գաղութներ և իր զաւակների համար բաց դռներ աշխարհի չորս կողմերում աղատ ապրելու համար, երբ պատերազմում կորցրեց Էլզաս-Լոռէնը, նա աղդուվին այնպիսի խորունկ ցաւ զգաց, որ վշտի մեծութիւն էն կքեցաւ։ Նա իր մեծ կորուստը չի մոռանալու համար իր հայրենիքի ծոցում Էլզաս Լոռանցիայի յիշատակին մի յուշարձան կանգնեցրեց և մածկեց նրան սեւ քողով, որպէս սուգի նշան, որովհետև սգակիր էր Էլզասը օտար լծի տակ։ Ֆրանսացի ժողովուրդը յիշատակի օր սա մանեց այդ արձանի համար. պէտ տարեշրջանի օրը ազգովին համախմբուելով անոր շուրջը, յիշեց իր կորուստը, տարուէ տարի նորոգեց իր ուխտը, վերցնել սև քողը իր վրայէն, վերադարձնելով Էլզասը մայր երկրին և մենք գիտենք որ նա կատարեց իր ուխտը, պատռած է ան իր քողը, ազատ է Էլզաս Լոռէնցիան։

Իսկ մենք... քանի՞ քանի՞ Էլզասներ ունինք օտար լծի տակ, քանի՞ քանի յուշարձաններ պէտք, բայց աւաղ տեղ չունենք արձաններ կառուցանելու։ Մեր սրտերում, մեր հոգում պէտք է կառուցենք ամենները դրանց, մեր յուշերի մէջ տարածենք սև քողը նրանց, սգանք մեր հոգում և ուխտենք պատռել սև քողը սգի, վերադարձնելով նրանց մայր երկրին և ժողովրդին։

Մեր յուշարձանները յաճախակի յիշատակումը պիտի լինի մեր կորցրած վայրերի, որ ով գիտէ ու ճանչցում է չմոռնայ երբէք, ով չէ տեսել ու չի ճանչցում, գոնէ կարդալով ծանօթանայ նրանց և դրոշմէ իր հոգում։ Այսօրուայ իմ յօդուածով ես պիտի յիշեմ Կարսը, մեր հայրենիքի սարսափն ու պարծանքը, որ աւաղ, այսօր սգակիր, օտար լծի տակ, պարտ ունի դրած մեր վրայ պատռելու իր վրայէն սև քողը և ազատելէ օտար լծէ։

Ես չպիտի մտնեմ պատմական և աշխարհագրական մանրամասնութիւնների մէջ։ դա իմ նպատակս դուրս է։ Պիտի նկարագրեմ այնպէս ինչպէս նա իր երէկ, անկումէն առաջ, և պատմեմ նրա մասին այն, ինչ կարող էր լսել նրա մասին մի այցելու։

Լեռնադաշտ է Կարսը։ ծովի մակերևոյթէն իր բարձրութեամբ երրորդ տեղն է գրաւում աշխարհիս վրայ գտնուող ամենաբարձր քաղաքների մէջ։

Նրա կլիմայն շատ խիստ է, երկարատեւ, խստաշունչ ձմեռ, անձրեւային գարուն և աշուն, իսկ ամառը չոր, ենթակայ տեւական երաշտների։ Սաւառիկ ցրտերի պատճառով աշնանացանքը չի կարելի անել։ ցորենից աւելի գարին է առատ ու նշանաւոր այնտեղ, որի պատճառով Կարսն ունէր երեք մեծ գարեջրի գործարաններ։ որի ընտիր գարեջուրը սպառում էր ոչ միայն քաղաքում, այլ նաև արտահանում Ռուսիա և Հայաստան։ Գաղտաու այգիներէ, ծառաստաններէ զուրկ է Կարսը, գրաւիտիոնալ էն նրա լեռներն ու հովիտները, դաշտերն ու ձորերը, գլգլան առուակներով ողողուն, ծածկուած են մարգաբոյս առատ խոտով, սեզերով ու անմահական բուրաւէտ ծաղիկներով։

Այդ պատճառով էլ Կարսում երկրագործութենէն աւելի անասնապահութիւնն էր զարգացած։ Մէմ յայտնի չեն Կարսի սքանչելի կովերը որ օրական երեք անգամ են կթուում ամէն անգամ տալով լեցուն դոյլերով կաթ։ Մէմ յայտնի չէ նրա պանիրն ու իւղը, կարագն ու սերը, որ յատուկ գործարաններում պատրաստում են։ արտահանութեան համար։ Հապա նրա ոչխարները, ձիւնի նման սպիտակ բրդով, անուշ կաթով ու համեղ մսով։ Կարսն ունէր նաև մի քանի մանածեղէնի և բրդի հիւսուածք երի գործարաններ։ Ընտիր ու անդառատ է նաև նրա խնկաբոյր մեղրը, որ 1912 թուականին Կովկասեան մեղուաբուծական ցուցահանդէսին առաջին մրցանակը չահեց իր սնունդառութեան տեսակէտով։ Կարսն ունէր նաև մի շարք սապունի և կաշեղէնի, կրի և աղիսի գործարաններ, նաև քարանձաւներ, որի ամուր և ընտիր քարէն շինուած են Կարսի բազմայար տուները, եկեղեցիները, կամուրջները և բերդերը։

Քաղաքն ունէր 35—40 հազար սգաբնակութիւն, որի ճնշող մեծամասնութիւնը հայերն էին։ Կային փոքրաթիւ քանակութեամբ յոյներ և տաճիկներ։ Ռուսները թէև աւելի էին, քան մնացած ժողովուրդները, բայց նրանք նստակեաց ազգաբնակութիւն չէին կազմում քաղաքում. նրանք պետական պաշտօնեաներ էին և զինուորականներ, որ շարունակ ենթակայ էին փոփոխութեան։ Պատերազմէն առաջ խաղաղ ժամանակ Կարսում և շրջակայքում ապրում էին 60 հազար զօրք, ձիաւոր և հետեւակ, որոնք ապրում էին քաղաքի ծայրամասերում շինուած յատուկ զօրանոցներում, ձորում և բերդերում։ Գաղտ է թէ նման հսկայական զօրքը օրպիսի գործ, առաւաւոր էր հայթայթելու տեղի բնակչութեան։ Թէ տարհեստաւորները և թէ վաճառականութիւնը բացարձակապէս հայերի ձեռքն էր։ Տիրապետող լեզուն հայերէնն էր։ Թէ՛ յոյները, տաճիկները և թէ փոքրաթիւ հրէաները խօսում էին հայերէն լեզուով։ Այնպէս որ Կարս մտնողն իրեն կզգար կատարելապէս Հայաստանում, և կը թուար նրան, թէ ռուս զօրքերը այցելութեան են եկել Կարսի հռչակաւոր բերդին, որ մի օր պիտի թողնեն ու հեռանան։

Կարսի մէջով է անցնում Օլթի, Արաքսեան, Սարիգամիշ, Կաբին և Տրապիզոն տանող խճուղիները, որի վրայով էր կատարւում Ռուսաստանի և տաճկաստանի ապրանքների փոխանակութիւնը։ Զոր ու գիշեր այդ ճամբաներով անցնում էին ճռնչալով բեռնաւորուած սայլերը հազար տեսակ ապրանքներով, որոնց փոխանակութիւնը մեծ մասամբ Կարսում էր կատարւում։ Բարեկեցիկ էր Ղարսեցու վիճակը, աղքատ քաղաքացի գժուար էր գտնել այնտեղ։ Ամ[illegible] որ ճակատէն ու վզէն սկսած մինչև գոգնոցի ծոպերը ոսկու և մարգարտի հիւսկերով էր զարդարուած։ Շինարարութիւնը նոյնպէս զարգացած էր Կարսում, շինւում էր քաղաքը միշտ հարստանալով նոր նոր շէնքերով, շինւում էին բերդեր ու ճամբաներ, շինւում էին զօրանոցներ, մթերանոցներ ջրմուղներ, երկաթուղագծեր ու կայաններ միշտ դէպի տաճկաստան, դէպի Էրզրում։ Բացի տեղացի ժողովրդներից, հազարաւոր ազատարդիկ շրջակայ գիւղերից միշտ գործ ունէին Կարսում։

ԷԼԼԷՆ ԲԻԻԶԱՆԴ
(շարունակելի)

Կայնան աւելի ցաւալի կէտ մը. իւրաքանչիւր տարեշրջանի վախճանին, ուսուցիչը կ'սկսի դիմումներ ընել զանազան ազգ. մարմի ներու և յառաջիկայ շրջանի համար իրեն պաշտօն փնտռել. և այսպէս մինչև Սեպտեմբերի սկիզբը։ Հազիւ Սեպտեմբերին ազգ. մարմինները կ'սկսին նոր շրջանի կարգադրութիւններուն և պաշտօնի կը հրաւիրուին ուսուցիչները։ Օտար վարժարաններ հին տարեշրջանի վախճանէն առաջ սրդէն հրաւիրած և պայմանագրուած կ'ըլլան ուսուցիչներու հետ։ Կարելի է երևակայել թէ որքա՞ն վատ տրամադրութիւններ կ'ստեղծէ այս անորոշութիւնը ուսուցիչին մէջ։

Այս վերջին անպատեհութիւնն գլխաւոր պատճառներէն մէն է կրթական գործերով զբաղող ազգային մարմիններու ամէն տարի փոփոխութիւնը։ Անկեղծ ու ազգանուէր ազգային ներ, որոնք քանի մը տարի կ'աշխատին և որոշ օգտակար փոփոխութիւններ կը մտցնեն, առանց յուսահատուելու վճռական կամքի մը պէտք է շարունակեն տիպար և տոհմիկ կրթարաններ յառաջ բերելու համար գաղութներու մէջ։ Այլ պէս Ֆափուած ջանքերն ոչ դատապարտուած պիտի ըլլան օդը ցնդելու։

Հաստատուն է, որ անխտիր ամէն հոյու գուրգուրանքին և օժանդակութեան արժանի է՝ ազգային դպրոցն է։

մը. իւրաքանչիւր տարեշրջանի վախճանին, ուսուցիչը կ'սկսի դիմումներ ընել զանազան ազգ. մարմի ներու և յառաջիկայ շրջանի համար իրեն պաշտօն փնտռել. և այսպէս մինչև Սեպտեմբերի սկիզբը։ Հազիւ Սեպտեմբերին ազգ. մարմինները կ'սկսին նոր շրջանի կարգադրութիւններուն և պաշտօնի կը հրաւիրուին ուսուցիչները։ Օտար վարժարաններ հին տարեշրջանի վախճանէն առաջ սրդէն հրաւիրած և պայմանագրուած կ'ըլլան ուսուցիչներու հետ։ Կարելի է երևակայել թէ որքա՞ն վատ տրամադրութիւններ կ'ստեղծէ այս անորոշութիւնը ուսուցիչին մէջ։

Այս վերջին անպատեհութիւնն գլխաւոր պատճառներէն մէն է կրթական գործերով զբաղող ազգային մարմիններու ամէն տարի փոփոխութիւնը։ Անկեղծ ու ազգանուէր ազգային ներ, որոնք քանի մը տարի կ'աշխատին և որոշ օգտակար փոփոխութիւններ կը մտցնեն, առանց յուսահատուելու վճռական կամքի մը պէտք է շարունակեն տիպար և տոհմիկ կրթարաններ յառաջ բերելու համար գաղութներու մէջ։ Այլ պէս Ֆափուած ջանքերն ոչ դատապարտուած պիտի ըլլան օդը ցնդելու։

Հաստատուն է, որ անխտիր ամէն հոյու գուրգուրանքին և օժանդակութեան արժանի է՝ ազգային դպրոցն է։

ՔՐՏԱԿԱՆ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ
(ՍՏՈՅԳ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ)
(Սեփական թղթակցութիւն)

Ռամանցի Ապտալլահ և իր եղբօր աղան, իրենց քսնի մը մտրգերով երբ Մալաթիա Տիպօի, Խարբերդի և Սըվասի ընտանիքները կը փոխադրէին, ճանապարհին կը հանդիպին, 25 հոգինոց թիւրք պանակախուժի մը. երկու ժամ սաստիկ կռիւ մը վերջ զինուորները կ'ստիպուին հեռանալ 10 մեռել թողելով։ Անոնք իրենց ընտանիքները Սիւրիակն սահմանէն նոյս փոխադրելէ վերջ, կը վերադառնան և կը մտնեն Խալիտին, որ կը դտնուի Փալուի լեռներուն մէջ և ուստի պատկառելի զինուած ուժ մը։ Շէյխ Խալիտին մնացած են սակայն շէյխ Սաֆտի եղբայրը շէյխ Թաւիր։

Փալուի լեռնեռուն վրայ կոիւներ կը շարունակուին և մեծ վնասներ կը հասցնեն թիւրք զինուորներուն։ Թիւրքերը շատ մեծ կարեւորութիւն կուտան այս գիծին և այդ պատճառաւ ալ կարեւոր ուժեր կեդրոնացուցած են այդ շրջաններուն մէջ։

(Շար. տես Բ. էջ Ն. սիւնակ)

ԱՐՕՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Զկայ աւելի արդար, ազատ եւ անխարդախ վաստակ արիւնի վրայ, քան հողագործութիւնը։ Սիրել հայրենատուր հողն ու դաշտը, երբեմ չի բաժնուիլ անկից, գիտնալով թէ իր կեանքը հողն է ու հողագործութիւնը արդար վաստակ։

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Որդիները պիտի քալեն այն ճամբէն, որ ճամբէն որ քալեցին հայրերը։

Արիկա որքան անհատական, նոյնքան և տառապէպէս ազգային առողջ քաղաքականութիւն մըն է։

Ազգերու ընդգրկած քաղաքականութիւնը, հայրերու, նախնիներու հեռաւոր քաղաքականութեան շարունակութիւնը ալ է ըլլայ։

Պէտք չէ քանդել հրը, այլ այդ հրը՝ իբրև հինաւուրց պէտք է ժառանգել արդիական պայմաններու համեմատ։

Ամէնքս ալ գիտենք թէ մեր հայրերը նախապատմական չրջանէն իվեր քալած են արօրի գծած ուղիով, շքեղ ու լուսաւոր ակօսներու մէջէն և արօրի միջոցաւ քաղաքակրթութեան լոյսը սփռած են առաջաւոր Ասիոյ մութ բաւիղներուն մէջ։ Որովհետև, իշչպէս կըսէ Տը Լիլ «Հողէն ոչ միայն ցորեն կը բուսնի, այլ ամբողջ քաղաքակրթութիւն մը»։

Հայ սեւ, մութ հողերն ափերը, երբ վերափոխուեցան մշակուեցան մը ցորենը ցանած եւ հունձ հաւաքուեցաւ վրայ, այդ ափերը [illegible] քաղաքական լուսաձակներ լոյս և յոյս, լուսաւորիմութիւն և քաղաքակրթութիւն ցրուած են ամէն կողմ և բարի, գեղեցիկ և ճշմարիտ ազատանգակերտ կոթողը կանգնած են Արարատի լայն կուրծքին վրայ։

Այսօր հայկական հանրապետութիւնը գիւղատնտեսական հանրապետութիւն մըն է և մեր Երեւան մայրաքաղաքը գիւղացիներու մայրաքաղաք մըն է։ Եւ ասիկա պատիւ մըն է մեր ցեղին, որ ասուր մը գրկած իր նախնիներուն արօրը։ արագավազ կը լլանայ դէպի քաղաքակրթութեան ոլորտներ։ Բայց որպէսզի հայրենիքը լիուլի վայելէ այդ ամենօրինեալ գործիքին արութիւնները, անհրաժեշտ է որ արդիական գիւղատնտեսութիւնը իր գիտական բազմագունակ դրութիւնը [illegible] նիքի չորս անկիւններուն մէջ։ Ցուալի է ըսել թէ քաղաքական և շխարհագրական դժբաղդ պարագաներու բերումով, մեր գիւղացիները այսօր, մասնաւորաբար գիտական մարզին մէջ, կը գտնուին ոզորալի կացութեան մը մէջ։ Զենք ուզեր անդրադառնալ այդ պայմաններուն չուրջ, որոնց օղակը կերկարի մինչև Զարական ըմբիրը։ Բայց սա ճշմարիտ է որ Կովկասեան ժողովուրդներուն մէջ, հայ գիւղացիներուն տնտեսական և ընկերային պայմանները, բաղդատմամբ վրացի և թաթար գիւղացիներու համապատասխան պայմաններուն, նուազ գոհացուցիչ են։ Այս իսկ պատճառաւ Հայաստանի օրուան վարիչներուն վրայ մեկ մասէն, և արտասահմանի ազգային կազմակերպութիւններուն վրայ միւս կողմէ, անյեռանձգելի պարտականութիւն կիյնայ. կանոնաւոր, ժամանակ և յարաճուն աշխատանքով մօտաւոր ապագայի մը մէջ արդիացնել երկրին գիւղատնտեսութիւնը, բարձրացնել հայ գիւղը և հայ գիւղացին օժտել քաղաքակրթական առաւելագոյն պայմաններով։ Բարբարոս ձեռքեր, սահմանէն անդին արմատախիլ ըրին հայ գիւղը։ Եւ այն օրը որ վերաշինեցին հայ գիւղը, իրեն հետ փրկեցին նաև հայ աշխարհը։ Բայց հայը լալկան բան մը չէ սիրեր։ Պէտք է մեր բոլոր ճիգերը, իր խոցած ձեռքին տակ, կեդրոնանան սահմանէն ապին դանուող հայ գիւղին վրայ, որ իրեւ յաղթական կազնի պէտք է զօրանայ, ճիւղաւորի, անգամ մը փոթորիկներն ու կայծակները և պողպատեայ արմատներովը փլցնէ սահմանները։ Երբ ամէն հայ կատարէ իր ազգային պարտականութիւնը, ես վստահ եմ թէ հայ նկարագիրը, հայկական կամքը հրաշագեղ տրտայայտութիւններ, չքնաղ ցոլարձակումներ պիտի ունենայ ակնթարթի մը մէջ։ Եւ հայկական ծով տառապանքին առջև կարկի չէ երեւակայել այլեւս անպարտաճանաչ հայ մը։

Հայ գիւղը կենդանացնելու գլխաւոր ազդակներէն մէկը մասնագիտական առաջի մը կազմակերպութիւնն է։ Ուսուցչ, սրտցաւ, գործնական ոգիով տարուած գիւղատնտես մասնագէտներ, քաջառոգ դարու չրջանի մը մէջ կրնան մեր գիւղական կեանքը օժտել քաղաքակրթական անհուն բարիքներով։ Լուսամիտ, քաջողջ, անձուրաց և բարեկամ գիւղացիները օրինութիւն մըն են հայրենիքի մը համար։ Գիւղացին ազգ. պաշտպանութեան սակէտով ալ լուսագոյն դիրքը կը կազմէ։

Բոլոր վերի օրինակները աչքի առջև ունենալով վեց ամիս առաջ Ալեքսանդրիոյ մէջ կազմուած է «Հայ Գիւղատնտես Ուսանողներու Օգնութեան Ընկերակցութիւն» մը։ Նպատակ ունենալով օգնել անբազմաթիւ կարօտ և առաւելապէս որբ ուսանողներուն, որոնք կուսանին Միացեալ Նահանգներու և Եւրոպայի [illegible] մէջ։ Ընկերակցութիւնը հագիւ կազմուած համակրանքի բեղուն աւիշներ վ չրջապատուեցաւ, այնպէս որ, հակառակ որ իր կազմակերպական չրջանին մէջ կը գտնուի կրնայ չչափելի նպաստներ հասցնել կարգ մը ուսանողներու։ Այս կը ցոյց տայ թէ հայերը այլեւս օժտուած են գիտակցութեան զմայլելի ոգեով մը։

Այս անգամ Պէյրութի Սարրաֆեան եղբարներէն խնդրուած է վերոյիշեալ յանձնախումբին լիազօր ներկայացուցչութիւնը ընդունիլ բովանդակ Սիւրիա և Լիբանանի համար։ Լիայոյս ենք որ Սուրիահայ և Լիբանանահայ գաղութները օրի ակելի գուսգաւրանք մը ցոյց պիտի տան հանդէպ այս հայրենանուէր գործին, մանաւանդ որ իրենք, ուրիշ գաղութներէ աւելի, գիտեն գնահատել Հայ գիւղին և Հայ գիւղացիին արժէքը։

ՍԵՊՈՒՀ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ
Ալեքսանդրիա

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թեհրանի Նոր կեանք թերթի խմբագիրը տեսակցութիւն մը ունեցած է Պարսկա-Հնդիպատանի Թեմական Առաջնորդ Մեսրոպ արք. Մագիստրոսի հետ, Էջմիածնի կացութեան մասին, կուտանք կարեւոր մասերը։

—Եկեղեցիմասին Պոլշեւիկներու հրատարակած օրէնքներուն ծանօթեմ, իմ տեսակէտով այդ օրէնքը եկած է սահմանափակելու եկեղեցիի կազմակերպչական գործը։ Այդ օրէնքի համաձայն ամէն համայնք պէտք է նախօրօք արձանագրուի կառավարութեան մօտ և ապա սնկէ ստանայ իր եկեղեցին։ Գործկոմներու նախագահներ գացած և առաջարկած են ժողովուրդին արձանագրուիլ։ Իմ ունեցած վերջին տեղեկութիւններու համաձայն, այդ ձեւն ալ փոխուած է։ Կայանաւորուած են Դիւտ Սպաս և Մաշիկ վրդ., իսկ Բագրատ արք. ին օր նշանակուած է Տփղիսէն հեռացած Դէրիգեպս։ Զարէքչեանը փոխարինելու, և առաջարկած են որ վերադառնայ Էջմիածին։ Մեզ ձերբակալուածներու մասին տեղեկութիւն չունիմ։ Էջմիածնի շարժական գոյքերու մեծ մասը և արժէքաւոր իրերը վաղուց Մոսկուայ զրկուած են։ Անշարժ կալուածներն ալ, ինչպէս եկեղեցիներն ու վանքերն են, կը հաստատուին պետական սեփականութիւն և պետութեան կողմէ որոշ ժամանակով տրուած են դատարաններու առձանագրուած համայնքներուն։

Գերագոյն Խորհուրդէն Էջմիածին կը մնան երեք հոգի։ Դիւանը մինչև հիմա ալ Էջմիածնի մէջ է։

ՇԻՐԱԿԻ ԴԱՇՏԻՆ ՄԷՋ

Գտնուած սնպաՀև արձանագրութիւններէն կը պարզուի որ քառասուն դար առաջ նոյն իսկ՝ բազաքակրթութեան ամենաստորին աստիճաններու վրայ գտնուող նախամարդկային բազմաթիւ ցեղեր ապրած են խումբերով և ցեղապետներու դեկավարութեան տակ։ Ուրարտական շրջանի հետքերը, Հոռոմի, Պուլտաշէնի թերդերու պարիսպներու ցոյց կուտան Շիրակի բազմամարդութիւնը նախապատմական շրջաններուն։ Այս ենթադրութիւնները կը հաստատեն նորագոյն գեղեզմանները։

ԶՈՒԼԱԹՈՅ ՏՈՒՆԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի ժողովրդական տնտեսութեան գերագոյն խորհուրդը տարուան ձմրան (պէքօճ արմկ) տուն կառուցանելու փորձ։ Զորս սենեակէ բաղկացած միայարկ տունը 3000 ռուբլիի (3000 թրք. թղթադրամ ոսկի) ապրանք եղաւ։

Ցեղագային պիտի շինուին 19 շէնքեր, 15 բնակութեան տուն, երկուքը դպրոց, և երկուքն ալ մթերանոց։

Դպրոցական շէնքերէն մէկը և տուն մը ձմրան պիտի ըլլան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻ ՄԸ

Օգոստ. 1 ին Ստօքհոլմի մէջ կը բացուի հանրագործակցական (կօօփէրատիվ) միջազգային ժողով մը։ Ցուցահանդէս մըն ալ պիտի սարքուի այս առթիւ։

Հայաստանի կողմէ չորս պատգամաւորներ պիտի մասնակցին։ Տեղական նիւթերէն և ապրանքներէն նմոյշներ ղրկուած են,

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԴԷՄ

Ալեքսանդրիոյ Թեմական իր վերջին նիստերէն մէկուն մէջ քննած է առաջնորդ Թորգոմ արքեպիսկոպոսի դէմ տուած ամբաստանագիր մը։ Ժողովը այս առթիւ որոշած է հետեւեալ որոշումը.—

«Ժողովս, նկատի ունենալով ամբաստանիչ յանձնաժողովի ամբաստանութիւնները, հիմնաւոր և անվիճելի գտնելով, իւրացնելով և հաստատելով զանոնք, Թորգոմ Եպսկ. անարժան հոչակեց առաջնորդական պաշտօնին։

Որոշեց 1 ամիսէն հորկաւոր հեռանքը տալ այս որոշման։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՄԸ ԿԸ ԳՈՎԷ ՀԵՅԵՐԸ

Ալֆորվիլի (Փարիզի արուարձաններէն մէկը) քաղաքապետ Պ. Պերրը 10 հեռաւեալ յայտարարութիւնները բրած է «Մաթէ»-ի մէկ աշխատակցին։

— Մեր հայրենիքին հողերուն վերայ ունինք 22 աղէրու երկայացուցիչներ։ Անոնցմէ հայերը տուն ուեղ եկած են, իրենց երկրին մէջ կրտներ յարձակման մը ընթացքին երկու քիւրտ գիւղորներ գերի կիյնան և կը տարուին Տիգրանակերտ և ուր կախաղան կը թաղցուին։ Այս լուրը չափազանց կը ուզէ քիւրտերը և որոնք փխ վրէժի համար զօրաւոր յարձակում մը կը գործեն 300 հոգինոց թիւրք գինուորներու խումբ մը վրայ և անոնց եէսէն աւելիս կ'սպաննեն։

Վերջերս քիւրտերը չատ մեծ կարեւորութիւն կուտան կազմակերպութեան։ շատ չրջաններ որոնք ցարդ մասնակցած չէին ապստամբութեան, սկսած են կապմ երպուիլ։

Սասունի մէջ գտնուող չէթէյապետ Մնամատի Ալիի վրայ յարձակումները կը չարունակուին։ դուրսէրէն մեծ քանակութեամբ քրտական ուժեր օգնութեան կուգան։

Թիւրքերը Պիթլիսի մէջ կախաղան հանած են, Այաշկերտէն բերուած 13 քիւրտ գլխաւորներ։ Պարսկաստանէն Վան մտած են 150 հոգինոց քիւրտ խումբ մը, հոն ևս ապստամբութիւնը կազմակերպելու հատար։ Շատախը ա դէն ապստամբած է և չէթէական կռիւները սկսած։ Թիւրքերը այդ չրջաններուն մէջ զօրակոչ յայտարարած են և չատ կը վախնան ապագայէն։

Պարսկաստան Մովսէս
10 Յուլիս 927

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԹՐՔ. ԿԱԼՈՒՍՏԵՐԸ

Թուրք և Ֆրանսական կառավարութեանց մէջև բանակցութիւններ կը կատարուին Սուրիոյ մէջ գտնուող թրքապատկան կալուածներու մասին։ Ֆրանսացիները կրսեն թէ Մերսինի և Ատանայի կողմերը Սուրիացիներու կալուածներ չեն վերադարձուած և հետեւաբար փոխադարձ գոյ ծագրած են իրենք։ Թրքական չրջանակները կը հերքեն այս իրողութիւնը։ յայտնելով թէ դաշնագիրը կէտ առ կէտ գործադրուած է Թիւրքիոյ մէջ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ ԿԸ ԲԱՐԵԿԱՄԱՆԱՆ

«Տէյլի Թէլէկրաֆ»-ի դիւանագիտական աշխատակիցը կը գրէ թէ Պէլկրատի անգլիական դեսպանը այս միջոցին Լոնտոն կը գտնուի, կարգ մը խնդիրներու մասին բացատրութիւններ ստանալու համար իր կառավարութենէն։ Աշխատակիցը, տեղեկութիւններ հաղորդելէ յետոյ իտալական յարաբերութեանց մասին, կը գրէ ի մէջ այլոց.

«Փարատուած վտանգներէն մէկն ալ, անկասկած Թուրքիոյ դաշնակցութիւնն էր ընդդէմ Իտալիոյ դէմ։ Սակայն այն միջոցներ պաղութիւն առաջ եկաւ Իտալիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ, ուր գրաւեցաւ Թուրք եւ Իտալական յարաբերութիւնները։

Ներիսկ Թուրք եւ Իտալիան հաստատութեան մը խօսքերը կան։ Այդ համաձայնութեամբ, կարգ կը երաշխիքներու փոխարէն, Թուրքիա կարտօր ալ ուզուի պիտի տայ Իտալիոյ տնտեսական եւ գաղթական խնդիրներու մէջ։ Սակայն այս նախագծերը դեռ վերջնական ձեւ առած չեն։

Թուրք եւ ռուս յարաբերութիւնները, Մոսկուայի ուղղութեամբ չափ սիրալ և անկեղծ չեն։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆԻ Սպանութեան Դատավարութիւնը սկսած

Դատաւարութիւն
Պրն. Արշակ Գալուստեանի
վկայութիւնը

Նախ.— Այս մարդիկը կը ճանչնա՞ք։

Պատ.— Վեհունին, Ե. Տատուրեանը և Ազազարեանը կը ճանչնամ։

Նախ.— Ըսէ՛ք ինչ որ գիտէք այս խնդրոյ չուրջ։

Պատ.— Ազգ. Գուսանական Ժողովի անդամ էի։ Վեհափառ Կաթողիկոսը այս ժողովը հաստատեց։ Վարդապետեան առաջարկեց նամակով մը չնոյհակալութիւն յայտնել Վեհափառին։ Բոլոր անդամները համաձայնեցան բացի Ազազարեանէն, պարզապէս դժուարութիւն հանելու համար։ Ոճիրէն 12օր առաջ կռիւ տեղի ունեցաւ Վարդապետեանի և Ազազարեանի միջև։ Այս վերջինը ճակատէն վիրաւորուեցաւ։ Ոճիրէն իրիկուն, պարզուակելով որ Այէլ պիտի երթայ, Ազազարեան մեկնեցաւ ըսելով այժմ ես կ'երթամ տարբեր ձեւի տակ վերադառնալու համար։

Պատ.— Հոս ձեզի բսածներս Պ. Նախ. բոլորն ալ հարցաքննիչ դատաւորին ըսեր եմ։

Նախ.— Պ. Տէր Մելքոնեան ըսաւ որ ինք երկու հոգի տեսած է զինուած։

Պատ.— Ես տեսայ զինուած երկու մարդիկ որ ներս մտեր էին, բայց ուրիշներ ալ անոնց հետևէն ներս կը մտնէին։

Մէթր Տիպրիէր.— Արդէօք այս վկան հարցաքննո՞ւեր է կեդրոնական ոստիկանութենէն։

Պատ.— Ո՛չ։ Ոստիկանատուն գացի, բայց զիս չհարցաքննեցին։

Մէթր. Տիպրիէր.— Բայց հոս գրուեր է որ բոլորհարցաքննուեր են։

Ընդհ. Խորհրդական.— Հարցաքննուեր են անոնք որոնց անունները հոդ նշանակուեր են։

Մէթր Էտոէ.— Եթէ զինք չեն հարցաքննած լանցանքը երբ չէ։

Նախ.— Ազազարեա՛ն, վկային յայտնութեան համար բսելիք մը ունի՞ք։

Ազազարեան.— Այո։ Ակէ մէկ երկու տարի առաջ Ազգ. Միութիւն անուամբ մարմին մը գոյութիւն ունէր։

Գալուստեան.— Այո։

Ազազարեան.— Ինչպէ՞ս կազմուած էր այդ մարմինը ժողովուրդին քուէով թէ ուրիշ կերպով։

Գալուստեան.— Ձեմ յիշեր։

Ազազարեան.— Ազգ միութենէն զգան ի՞նք զիրենք։ Հոդ գնած են և տուն չինած են իրենց համար։

«Անոյշ, աշխատասէր, սակաւապետ Հայերը չատ հաչտ կապրեն տեղացիներուն հետ։ կը յարգեն մեր օրէնքները։ Արձիթ մը ունենալու համար իսկ, նախ քան քաղաքապետն արտօնութիւն առնելը, հայը ձեռքն ան գամ չի չարժեր։ Մենք կարտօնենք չինութիւնները, պայմանաւ որ չինուելիք բնակարանը բաւական բարձր ըլլայ, որպէսզի ազատի հատանական ողողումներու վտանգէն։

—«Հարկաւո՞ր, կը հարցնեմ հա—

—այո, Պ. քաղաքապետ, կը պատասխանէ ան, և վերջին և յայտնի խոնարհութեամբ մը կը հեռանայ։

«Կը հեռանայ և կսկսի չինել իր խրճիթը։ հողին հաւասար բարձրութեամբ մը։

«Գացէք տեսնել հայոց գաղութը, որ հաստատուած է Սէն Փիէր կղզիին մէջ։ կարմէ տեսնել»։

Աշխատակիցը յետոյ կը պատմէ իր այցելութիւնը հայկական գաղութ։ Կը նկարագրէ հայ երեխաները, որ բոպիկ են և վառ գոյներով տափատ կը հագնին, հայկ. խանութները մատուռը և սրճարանը։

Գալուստեան.— Այո՛, ազգային խորհուրդ և խորհրդատու մարմին։

Ազազարեան.— Այս երկու մարմինները ինչպէ՞ս կազմուեր էին։

Գալուստեան.— Լաւ չգիտեմ, կարծեմ «Խորհրդատու Մարմին»ի անդամները կաթողիկոսը անձամբ կանչեր էր։

Նախ.— Բայց այս հարցը կապ մը չունի մեր հետապնդած խնդրին հետ։

Ազազարեան.— Ես գրքոյկիս մէջ ըներ եմ «Մենք դարձեալ կուգանք ուրիշ ձեւի և ուրիշ անուամբ» խօսքս ազգ. միութիւններու մասին է։

Մէթր Սօտա.— Ոճրագործին ներս մտնելէն և լոյսը մարելէն քանի՞ վայրկեան յետոյ Վարդապետեանի ձայնը լսեցիք։

Գալուստեան.— 7-8 վարկեան յետոյ։

Տօքթ. Խ. Թիւթիւնճեանի
վկայութիւնը

Նախ.— Ամբաստանեալները կը ճանչնա՞ք։

Պատ.— Այո՛, քանի մը հատ, Վեհունին, Ազազարեանը Տատուրեանը, Նիկողոսը Թոմարզալեանը։

Նախ.— Լա՛ւ։ Սկսեցէք պատմել ինչ որ գիտէք, այն տեղէն երբ, Ազազարեան Ալէյ մեկնեցաւ։

Պատ.— Վերջին ժողովին, կրաւկոտ ճառ մը խօսելէ վերջ, ժամը 7,30 էր, Ազազարեան մեկնեցաւ, զգաստ ուրիշ ինչ մարմիններ կային։

Գալուստեան.— Այո՛, ազգային խորհուրդ և խորհրդատու մարմին։

Ազազարեան.— Այս երկու մարմինները ինչպէ՞ս կազմուեր էին։

Գալուստեան.— Լաւ չգիտեմ, կարծեմ «Խորհրդատու Մարմին»ի անդամները կաթողիկոսը անձամբ կանչեր էր։

Նախ.— Բայց այս հարցը կապ մը չունի մեր հետապնդած խնդրին հետ։

Ազազարեան.— Ես գրքոյկիս մէջ ըներ եմ «Մենք դարձեալ կուգանք ուրիշ ձեւի և ուրիշ անուամբ» խօսքս ազգ. միութիւններու մասին է։

Մէթր Սօտա.— Ոճրագործին ներս մտնելէն և լոյսը մարելէն քանի՞ վայրկեան յետոյ Վարդապետեանի ձայնը լսեցիք։

Գալուստեան.— 7-8 վարկեան յետոյ։

Տօքթ. Խ. Թիւթիւնճեանի
վկայութիւնը

Նախ.— Ամբաստանեալները կը ճանչնա՞ք։

Պատ.— Այո՛, քանի մը հատ, Վեհունին, Ազազարեանը Տատուրեանը, Նիկողոսը Թոմարզալեանը։

Նախ.— Լա՛ւ։ Սկսեցէք պատմել ինչ որ գիտէք, այն տեղէն երբ, Ազազարեան Ալէյ մեկնեցաւ։

Պատ.— Վերջին ժողովին, կրաւկոտ ճառ մը խօսելէ վերջ, ժամը 7,30 էր, Ազազարեան մեկնեցաւ, սպառնալով կրկին վերադարձնա տարբեր ձեւի տակ։

Նախ.— Արշակ Գալուստեան ի՞նչ սաւ ժողովի նախագահին։

Պատ.— Այն ատեն ինչ ըսելը չհասկցայ, բայց յետոյ լսեցի որ դերան մուտքին քով կարգ մը կասկածելի մարդեր տեսեր և անոնց ժամին ժողովին նախագահին խօսեր է... ժամը 7,30-8ի մօտերը սրահին դուռը ծեծեցին։ Ո՛չ մէկ պատասխան ներսէն։ Վարկեան չանցաւ, դուրսէն դուռը խոյտակեցին երեք չորս հոգի ատրճանակներ պայթեցնելով ներս խուժեցին և ելեքտրական լոյսը մարեցին։ Մութին մէջ դարձեալ զէնքի մի քանի պայթիւններ լսեցի։ Վարդապետեան վիրաւորուեցաւ։ Ես անմիջապէս ոտի անատուն վազեցի։ Վերադարձիս այս երկու անձերը՝ Աբրահամ Թոմարզալեան և կառապան Նիկողոսը ելքի դրան մէջ տեսայ։

Նախ.— Արդէօք անոնք վիրաւորուած էին։

Պատ.— Ուշադրութիւն չդրի։

Նախ.— Դուք ինչպէս կը բացատրէք անոնց ներկայութիւնը։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ անոնք այդքան ատեն յետոյ հոդ կը կենային։

Պատ.— Լաւ չգիտեմ։ Ես այնպէս կ'ենթադրեմ որ անոնք վերը սրահի մը մէջ. Լաւ ուեղ տեղ մը պահուեր էին. յետոյ վար իջան։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐԻՈՐԴ — ՄԱՆՋԸ

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ Վիրոնայի մէջ Իտալացի օրիորդ մ., Ռէնաթա, որ 18 տարեկան է, յանկարծ կը զգայ թէ մանչ է։

Կը դիմէ բժիշկին, որ կը հաստատէ ճշմարտութիւնը, աւելցած ըլլալով զինուոր մը ալ Մուսոլինիի լեգէոնները։ Վրայ։

Օրիորդին ծանօթները չեն զարմանար սակայն, այս երեւոյթին վրայ, որովհետեւ օրիորդ Ռէնաթա, իր աղջիկութիւնը, զարմանալի զգայուն էր կը մշակէր աղուոր աղջիկներու մասին եւ ճաշակը բարձր էր։

Փրոֆէսէօրները շուարած են եւ զանազան մեկնութիւններ կուտան, քննելու վոլՃէէգութեան տեսութիւնները։

Ցանախ թուրքերէն բեռթերը կը գրեն թէ նման դէպքեր պակաս չեն Անատոլուի մէջ, երբ հանրութիւնը մէկ օրէն միւսը պէյ կը դառնան։

ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՐՀՈՒԹԻՒՆԸ

Մօրնինի Փոսի կը հեռագրեն

Պուքրէշ.— Փոքրիկ թագաւորը։ Միշտ զարմացած որ երիք օրէ ի վեր իր վարժուհին «Զերդ Վեհափառութիւն» կը կոչէ զինքը, հարցուց անոր թէ փոխուա՞ծ էր իր անունը։ Վարժուհին կրցածին չափ բացատրեց անոր նոր կացութիւնը։ Փոքրիկ թագաւորը մտախոհ վիճակ մը առաւ, յուզուած երեւոյթով։ Քիչ մը վերջ, հարցուց «Պիտի թողուն որ խաղամ անանկ չէ՞»

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ԱՂԷՏ ՄԸ

Շանկայ 2.— Ողողումներու հետեւանքով 10000 հոգի խեղդամահ եղած եւ 100,000 հոգի անապաստան մնացած 7 գաւառներ ողողուած են Շանկայի շրջանին մէջ։ Վնասները 5 միլիոն Մեքսիկական տոլարի կը հասնին։

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ԱՂԷՏ ՄԸ

Շանկայ 2.— Ողողումներու հետեւանքով 10000 հոգի խեղդամահ եղած եւ 100,000 հոգի անապաստան մնացած 7 գաւառներ ողողուած են Շանկայի շրջանին մէջ։ Վնասները 5 միլիոն Մեքսիկական տոլարի կը հասնին։

ՎԷՍՈՒՎԸ ԿԸ ԺԱՅԹՔԻ

Նաբոլի 2.— Վէսուվ հրաբուխը նոր գործունէութեան միջոցին 16 ժամուայ ընթացքին ժայթքելով լաւայի զանգուածը կը հասնի երկու միլիոն խորանարդ մէթրի։ Համանման դիտարանի մասնագետներուն նմանօրինակ գործունէութեան մեծաքանակ չէ, եւ Նաբոլիի ժողովուրդը խաղաղ է։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Աթէնք.— 4 Օգոստոս։— Յունաստանի հանրապետութեան նախագահին հրաժարման մասին շրջող լուրերը կը հերքուին։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ԾԵԾՈՒԻՆ

Սէնֆրանսիսքօ 5 Օգոս.— Պասիֆիքի մէջ ինկող զինուորներուն յիշատակին կանգնած յիշատակարանի բացումին միջոցին համայնավարները ցոյցեր կատարելու փորձ կատարած ըլլալով, ամբոխին զայրոյթին ճնշուկ դարձան, որ յարձակեցաւ անոնց վրայ, եւ զանոնք յիսնի ենթարկել սպառնացաւ եթե մը համայնավարներ վիրաւորուեցան, եղան բազմաթիւ ձերբակալութիւններ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՓՈՒԱՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմ 2.— Ժամը 22ին Ֆուատ թագաւորին կառախումբը սահմանագլուխ հասաւ։ Ան ողջունուեցաւ զանազան իշխանին կողմէ եւ Հռոմ մեկնեցաւ։

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՄԷՋ ԵՐԿԱԹՈՂԻԻ ԱՐԿԱԾ

Պուէնոս Այրէս 2.— Երկու գնացքներ իրար բախեցան։ Կան 25 մեռեալ, եւ բազմաթիւ վիրաւորներ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ԶԻՆԷ ՔԻՒՏԵՐԸ

Թէհրանէն կը հեռագրեն «Շիքակո Թրիպիւն»ի Յուլիս 22 թուականով.— «Հոս հասած լուրերու համաձայն, Միջագետքի սահմանագլուխի Քիւրտերը կանոնաւոր բանակի զինուորներուն կողմէ զինաթափ ընել վերջ, կրկին կը զինուին թուրքիոյ կողմէ։

«Կասկած կայ որ Սոսկուան է խռովութիւն սերմանողը, նպատակ ունենալով միացնել Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի Քիւրտերը՝ նոր անհանգստութիւն մը պատճառելու համար Անգլիոյ։ Կը կարծուի թէ այս գործերուն մէջ Թուրքիա իբր գործիք կը ծառայէ։

Պարսիկ կառավարութիւնը մասնաւոր ինքնաշարժերով զինուոր կը փոխադրէ խռովութեանց շրջանը։

Կացութիւնը ծանր կը նկատուի։

ՔԱՂԱՔ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԷՆՏԻՔԱՅԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Փարիզ 2 Միջազգային սէնտիքայի դաշնակցութեան չորրորդ համաժողովը գումարուեցաւ անգլիացի Բիւրէլի նախագահութեամբ։ Համաժողովին կը մասնակցին 25 ազգերու 165 ներկայացուցիչներ որ կ'ներկայացնեն 13 միլիոն գործաւոր, յեղափոխութեան գովասանքը ըրաւ, եւ դրուատեց Մուսոլինի որ հակառակ գրամատէրներու ընդդիմութեան եւ արեւմտեան Եւրոպայի աջխաս սուորներուն հետ զոյութիւն ունեցող թիւրիմացութեան, ան բարձր պահած է կարմիր դրօշը։ Պ. Ժիւհօ ոչպէս դիւանի անդամ բողոքեց նախագահին այս յայտարարութիւններուն դէմ եւ ստիպեց Պ. Բիւրէլի ընդունելու որ իսկ իր անձնական տեսակէտները պարզած է եւ օր դաշնակցութեան դիւանին կարծիքը։ Լսուեցաւ նմանապէս բարոյական գործունէութեան տեղեկագիրը եւ տեսնուեցաւ որ դաշնակցութեան երեք տարուայ գործունէութիւնէն վերջ, բանուոր դասակարգին ոնկերային եւ տնտեսական դիրքը մեծ յառաջդիմութիւն չէ ունեցած։

ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ԱՂԷՏ ՄԸ

Շանկայ 2.— Ողողումներու հետեւանքով 10000 հոգի խեղդամահ եղած եւ 100,000 հոգի անապաստան մնացած 7 գաւառներ ողողուած են Շանկայի շրջանին մէջ։ Վնասները 5 միլիոն Մեքսիկական տոլարի կը հասնին։

ՎԷՍՈՒՎԸ ԿԸ ԺԱՅԹՔԻ

Նաբոլի 2.— Վէսուվ հրաբուխը նոր գործունէութեան միջոցին 16 ժամուայ ընթացքին ժայթքելով լաւայի զանգուածը կը հասնի երկու միլիոն խորանարդ մէթրի։ Համանման դիտարանի մասնագետներուն նմանօրինակ գործունէութեան մեծաքանակ չէ, եւ Նաբոլիի ժողովուրդը խաղաղ է։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

Աթէնք.— 4 Օգոստոս։— Յունաստանի հանրապետութեան նախագահին հրաժարման մասին շրջող լուրերը կը հերքուին։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ԾԵԾՈՒԻՆ

Սէնֆրանսիսքօ 5 Օգոս.— Պասիֆիքի մէջ ինկող զինուորներուն յիշատակին կանգնած յիշատակարանի բացումին միջոցին համայնավարները ցոյցեր կատարելու փորձ կատարած ըլլալով, ամբոխին զայրոյթին ճնշուկ դարձան, որ յարձակեցաւ անոնց վրայ, եւ զանոնք յիսնի ենթարկել սպառնացաւ եթե մը համայնավարներ վիրաւորուեցան, եղան բազմաթիւ ձերբակալութիւններ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՓՈՒԱՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմ 2.— Ժամը 22ին Ֆուատ թագաւորին կառախումբը սահմանագլուխ հասաւ։ Ան ողջունուեցաւ զանազան իշխանին կողմէ եւ Հռոմ մեկնեցաւ։

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՄԷՋ ԵՐԿԱԹՈՂԻԻ ԱՐԿԱԾ

Պուէնոս Այրէս 2.— Երկու գնացքներ իրար բախեցան։ Կան 25 մեռեալ, եւ բազմաթիւ վիրաւորներ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ԶԻՆԷ ՔԻՒՏԵՐԸ

Թէհրանէն կը հեռագրեն «Շիքակո Թրիպիւն»ի Յուլիս 22 թուականով.— «Հոս հասած լուրերու համաձայն, Միջագետքի սահմանագլուխի Քիւրտերը կանոնաւոր բանակի զինուորներուն կողմէ զինաթափ ընել վերջ, կրկին կը զինուին թուրքիոյ կողմէ։

«Կասկած կայ որ Սոսկուան է խռովութիւն սերմանողը, նպատակ ունենալով միացնել Թուրքիոյ եւ Պարսկաստանի Քիւրտերը՝ նոր անհանգստութիւն մը պատճառելու համար Անգլիոյ։ Կը կարծուի թէ այս գործերուն մէջ Թուրքիա իբր գործիք կը ծառայէ։

Պարսիկ կառավարութիւնը մասնաւոր ինքնաշարժերով զինուոր կը փոխադրէ խռովութեանց շրջանը։

Կացութիւնը ծանր կը նկատուի։

ՖՐԱՆՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզ.— Առեւտրական համաձայնութենէն ետքը Ֆրանսական եւ Գերմանական առեւտրական համաձայնութեան մասին խօսելով՝ յայտնեց թէ քանի բանկցութիւնները յառաջացան, դժուարութիւնները կը բարդուին, եւ այժմէն կարելի չէ ըսել թէ համաձայնութիւնը կարելի պիտի՞ ըլլայ թէ ոչ։

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ՀԱԿԱՌԱԿ Է ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԻԱՑՈՒՄԻՆ

Հռոմ.— Նախարարաց խորհուրդին Մուսոլինի յայտնեց թէ ինք հակառակ է Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ միացումին, ինչ որ հակառակ է խաղաղութեան դաշնագրերուն եւ կը ձգտի Եւրոպայի քաղաքական քարտէզը փոխել։

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱՒԱՅԻՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ

Քիէլ.— Ծովային նախարարը 8 պատերազմական նաւերով բաց ծովը գնաց, թնդանօթաձգութեան փորձեր կատարելու համար։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ՔԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԻՁԱՄՏԷ

Պէյրութի քաղաքապետութիւնը խնդրած է կառավարութենէն որ Էրէֆիի բարձրունքին վրայ շինուելիք հայկական քաղամասին տուները այնպէս մը կառուցուին որ իւրաքանչիւր երկու երկյարկանի տուներուն մէջտեղը զետեղուի մէկ յարկանի տուն մը, որպէսզի օդ եւ լոյս ազատ մուտք գործեն քաղին մէջ, եւ հիւանդութեանց առաջքը առնուի։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Պէյրութի երեսփոխան Պ. Փիէր Թրաս կառավարութեան առաջարկեց հրահանգել բանտի վարչութեանց թէ այն բանտարկեալները որոնք բանտ կը գտնուին դատուելու համար միւսնոյն խստութիւններու չենթարկուին, այն բանտարկեալներու պէս, որոնք արդէն դատապարտուած են դատարաններու կողմէ։

Երեսփոխանը առաջարկեց որ մասնաւոր բանտ մը յատկացուի անոնց համար։

ՆՈՒԷՐ ԿԱԶԻՆ

Իզմիրի հաւատիս թերթը կը գրէ թէ Դամասկոսի բնակիչներէն Սաստէսցին անուն Թուրք երիտասարդ մը Կազի փաշային նուիրելու համար չորս հազար ոսկի արժողութեամբ արաբական նժոյգ մը գնած և նամբայ հանած է։

ՆԷՊԷՔԻ ԶԻՆԱՓԱՓՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ասկէ ստուաջ Նէպէք գիւղը 1000 Օսմ. հնչուն ոսկիի տուգանքի մը դատապարտուած եւ ասոր 900 ը յանձնած էր. կառավարութիւնը որոշած է գանձել նմանապէս մնացած 1000. ոսկին։

Բացասի Նէպէք գիւղը պիտի յանձնէ 25 հրացան. Ծապրուս գիւղը 125, Տէյր Աբիէ 100. էլ Քասրալ 9. Քայսուն գիւղը 9 Գլայրա 30. էս Սահլ 30. Ժար Ժիպիր 12։

Այս գիւղերը պիտի յանձնեն նաեւ մեծաքանակ դաշոյններ եւ ատրճանակներ։

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՆԱՀԸՐԸ

Պէյրութի գեղը մաքրելու եւ առողջապահական պայմաններու մէջ դնելու համար, առողջապահական նախարարութեան կողմէ պատրաստուած յատակագիծը վաւերացուած է նախարարաց խորհուրդին կողմէ։ Ըստ այն յատակագծին գեղին յատակը 70 սանթիմէթր ծովին մակերեսէն բարձր պիտի ըլլայ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՏԱԿ ՄԵՌԱՒ

Պէրճար Եազպէք անուն վարիչ մը երբ իր ինքնաշարժը սարաւաւ կը քշէր Լիբանանի Սաճնոյէ գիւղին ճեղ փողոցներու մէջ, գեղին տապալեց Մուհամմէտ Խալիլ անուն անձ մը, որ հետեւանքին ուժեղութենէն վայրկեանապէս մեռաւ, վարիչը ձերբակալուեցաւ եւ դատարան յանձնուեցաւ։

ՆՈՐ ՈՅԺԵՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ

Շամփոլիոն շոգեւաւով զինուորական կարեւոր ուժեր ժամանեցին քաղաքս, անոնք քորոփին վրայ ընդունուեցան Զօ. Կամբէլի կողմէ

ԷԼ ԱՇՎԱԼ ԿԱԽՍԿԱՅՈՒԱԾ

Մեր պաշտօնակից «Էլ Աշվալ» թերթը Լիբանանի կառավարութեան հրահանգով մէկ ամիս կախակայման դատապարտուեցաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵՂԾԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ԴԱՏՈՒԻՆ

առողջապահական նախարարութեան զեղծարարները դատ վերջացած է։ Ընդ. դատախազ Քամիլ պէյ Համիէ խիստ ամբաստանագիր մը կարդաց թէ՝ հայթայթիչներու և թէ զեղծարար պաշտօնեաներու դէմ, ան պահանջեց որ խստօրէն պատժուին առանց օգտուելու մեղմացուցիչ պարագաներէն։ Լիբանանի կառավարութեան ներկայացուցիչ Պ. Շուքրի պահանջեց որ գողցուած դրամները դատապարտեալներէն գանձուին ըստ առողջապահական գնիչ Պ. Զայդալի գնահատութեանց։ Պաշտպան փաստաբաններու պաշտպանողականը լսուեցաւ Վճիռը պիտի արձակուի այսօր։

Նախ.— Ըստ ձեր կարծիքին, ո՞վ ոճրագործն։

Պաս.— Ես չատ լաւ համոզուած եմ որ այս ոճիրը Աղազարեանի գործն է։

Նախ.— Ձեր համոզման համար ինչ փաստեր ունիք։

Պաս.— Փաստերս չատ են Պրն. նախագահ։ Թուեմ անոնցմէ երկուքը։ Օննիկ Մազլումեանի (Պարոն) տան մէջ Տօքթ. Գ. Թապուրեանի ներկայութեան, խօսքը կը դառնայ ըստ որու կաթողիկոսին ըսեր են որ Աղազարեան ամէն սիկոցներու պիտի դիմէ որպէսզի կարենայ վերջ մը տալ Գաւառականի ժողովներուն։

Եթէ կը թոյլատրէք Պ. նախագահ ձեզի թարգմանաբար հատուած մը կարդամ «Սիբիրական Մամուլ»էն, ցոյց տալու համար որ այս ոճիրը կանխամտածուած է։

Նախ.— Ի՞նչ թերթ է «Սիբիրական Մամուլը» և ո՞ւր կը հրատարակուի։

Պաս.— «Սիբիրական Մամուլ» Պոլշեւիկ հակումներով Հնչակեան թերթ մ'էր որ հալէպ կը հրատարակուէր։ որ կառավարութիւնը զայն դադրեցուց ասկէ մի քանի ամիս առաջ...։

(Տօքթ. Թիւթիւնճեան կարդալէ յետոյ «Ս. Մ.»ի հատուածին թարգմանութիւնը կը շարունակէ։)

...Ինչպէս կը տեսնէք, տէր նախագահ, յօդուածագիրը կը յայտնաբարէ որ, եթէ Թիւթիւնճեաններու և Ցովհաննէսեաններու նման մարդիկ չի վերցուին այս ազգին մէջէն, այս ժողովուրդը հանգիստ չըպիտի ընէ։ Ցօդուածագիրը բացէ ի բաց կը յայտարարէ որ պէտք է սուրով վերջ տալ Դաշնակցութեան։

Նախ.— Ի՞նչ լեզուներ գիտեր Վարդապետեանը։

Պաս.— Հայերէն, թիւրքերէն...։

Նախ.— Ֆրանսերէն գիտէ՞ր։

Պաս.— Ես կը հասկնար, չէր խօսեր։

Նախ.— Անգլերէն գիտէ՞ր։

Պաս.— Զգիտեմ։ Ես միշտ հետը հայերէն կը խօսէի։

Նախ.— Մահուրենէն առաջ Վարդապետեան ի՞նչ լեզուով խօսեցաւ հարցաքննիչ դատաւորին հետ։

Պաս.— Կարծեմ հայերէն խօսեցաւ։

Նախ.— Ո՞վ կատարեց թարգմանի պաշտօնը։

Պաս.— Վարդապետի փեսան։

Հանրային Դատախազ.— Ի՞նչ է տարբերութիւնը Հնչակեանութեան և Դաշնակցութեան։

Պաս.— Նախ ըսեմ որ երկու կուսակցութիւններն ալ լայն օրէն տարածուած են հայ ժողովուրդին մէջ։ Դաշնակցութիւնը այն կուսակցութիւնն է որ 1918ին, հայ ժողովուրդին տուաւ Անկախութիւնը։ Ան բացարձակօրէն ազգայնական է։ Հայաստանի սովէթականացումէն յետոյ դուրս գաղթեց, և միշտ ճանչնցուած է արդէն հակակոմունիստ։ Հնչակեանութիւնը ընդուներ է Մարքսի վարդապետութիւնը։ Ամէն երկիրներու մէջ հնչակեանները միենոյն վարդապետութեան չեն հետեւիր։ Երբեմն տեղեր անոնք չատ հակումներ ցոյց կուտան պոլշեւիկներուն։

Մէթր Սաուտա.— Դուք ո՞ր կուսակցութենէն էք։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Դաշնակցութենէն։

Մէթր Սաուտա.— Իսկ Աղազարեա՞ն։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Հ չակեան է ան պոլշեւիկ հակումներով։

Մէթր Սաուտա — Ի՞նչ է Դաշնակցութեան դ'ոքը Լիբանանեան ազգայնականութեան հանդէպ։ Ուրիշ խօսքով հայերը կուզե՞ն Լիբանանցիներուն հետ ձուլուիլ թէ ոչ իբր առանձին համայնք ապրիլ։

Նախ.— Մէթր Սաուտա՛ ձեր հարցումը երբեք առնչութիւն չունի մեր հետապնդած հարցին հետ։

Մէթր Քամիլ Էտէ.— Ի՞նչ, սեղ կ'ուզէք ձեզ։ այդ հարցումով, Մէթր Սաուտա՛, Մ'թէ Լիբանանի մէջ Իսլամներն ու Մարոնիթները, Հրեաններն ու Օրթոտոքսները առանձին համայնքներ չե՞ն, չունի՞ն իրենց կրօնական պետերը։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Դաշնակցութիւնը միշտ ջանացեր է որ հայերը զինք հիւրընկալող Լիբանանի լաւ քաղաքացիներ դառնան։ Լիբանանի բարգաւաճման աշխատին և ոչ թէ պոլշեւիկեան բրօքականով երկրին հանգիստը խռովեն։

Մէթր Սաուտա.— Ձեր պայթիւններէն յետոյ վկան լսե՞ց Վարդապետեանի ձայնը։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Այո՛։

Նախ.— Աղազարեա՛ն, ըսելիք մը ունի՞ք վկային յայտնութեան մասին։

Աղազարեան.— Տէր նախագա՛հ, պարոննե՛ր, վկան որ ներկայացեր է ձեր առջև, հայութեան ամենամած ստախօսներէն մէկն է, 2 անգամ անուանարկութեան համար դատ բացաւ անոր դէմ Տօքթ. Մոլքոնեանը, երկու անգամ ալ դատապարտուեցաւ այս ստախօսը։ Եթէ՝ան երեք յարանուանութեանց պետերուն կողմէ քարի վարքի վկայագիր մը չի բերէ, չեմ կրնար ընդունիլ անոր վկայութիւնը։

Ունկնդիրները կը խնդան։

Մէթր Քամիլ Էտէ.— Պարոն նախագա՛հ, անթոյլատրելի է որ Աղազարեան անբաստանեալը Տօքթ. Թիւթիւնճեանի պէս պատուաւոր անձնաւորութեան մը հայոյէ։ Այո՛, Տօքթ. Թիւթիւնճեան դատապարտուած է մամուլի խնդրոյ մը համար ու ոչ թէ գողութեան կամ սպանութեան։

Նախ.— Տո՛ղդ նստիր Աղազարեան, մամուլի դատապարտութիւնը մարդու անպատուութիւն չբերեր։

Մէթր Նէճիպ Խալիֆ.— Պարոն Տօքթո՛ր, կրնա՞ք ըսել թէ ինչո՞ւ քանի մ'անգամ հարցաքննիչ դատաւորին քով գացեր էք։ Ինչ գործ ունէիք անոր հետ։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Ես բընաւ իմ կողմէս չեմ գացեր։ հարցաքննիչ դատաւորը ինձմէ տեղեկագիր մը ուզեր էր զայն պատրաստեցի և իրեն տարի։

Մէթր Նէճիպ Խալիֆ.— Դուք միայն մէկ տեղեկագիր պատրաստեցիք։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Այո՛։

Մէթր Խուլէֆ.— Նիկոդոսը և Թոմարզալեանը ոստիկանապետի կեդրոնատունը տեսա՞ք։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Այո՛։

Մէթր Ֆապիւս.— Դուք հարցաքննիչ դատաւորին այտարարեր էիք որ Թոմարզալեանը և Կուռապան Նիկոդոսը ոճրագործներն էին, ինչպէ՞ս գիտէք։

Մէթր Քամիլ Էտէ.— Պարոն նախագա՛հ, անթոյլատրելի է որ Աղազարեան անբաստանեալը Տօքթ. Թիւթիւնճեանի պէս պատուաւոր անձնաւորութեան մը հայոյէ։ Այո՛, Տօքթ. Թիւթիւնճեան դատապարտուած է մամուլի խնդրոյ մը համար ու ոչ թէ գողութեան կամ սպանութեան։

Նախ.— Տո՛ղդ նստիր Աղազարեան, մամուլի դատապարտութիւնը մարդու անպատուութիւն չբերեր։

Մէթր Նէճիպ Խալիֆ.— Պարոն Տօքթո՛ր, կրնա՞ք ըսել թէ ինչո՞ւ քանի մ'անգամ հարցաքննիչ դատաւորին քով գացեր էք։ Ինչ գործ ունէիք անոր հետ։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Ես բընաւ իմ կողմէս չեմ գացեր։ հարցաքննիչ դատաւորը ինձմէ տեղեկագիր մը ուզեր էր զայն պատրաստեցի և իրեն տարի։

Մէթր Նէճիպ Խալիֆ.— Դուք միայն մէկ տեղեկագիր պատրաստեցիք։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Այո՛։

Մէթր Խուլէֆ.— Նիկոդոսը և Թոմարզալեանը ոստիկանապետի կեդրոնատունը տեսա՞ք։

Տօքթ. Թիւթիւնճեան.— Այո՛։

Մէթր Ֆապիւս.— Դուք հարցաքննիչ դատաւորին այտարարեր էիք որ Թոմարզալեանը և Կուռապան Նիկոդոսը ոճրագործներն էին, ինչպէ՞ս գիտէք։

Մէթր Քամիլ Էտէ.— Պարոն նախագա՛հ, անթոյլատրելի է որ Աղազարեան անբաստանեալը Տօքթ. Թիւթիւնճեանի պէս պատուաւոր անձնաւորութեան մը հայոյէ։ Այո՛, Տօքթ. Թիւթիւնճեան դատապարտուած է մամուլի խնդրոյ մը համար ու ոչ թէ գողութեան կամ սպանութեան։

(Շարունակելի)

ԱԶԴ

Տեղւոյս Հայ Ազգ. երկսեռ վարժարանի դասարանի 927—928 թ. տարեշրջանին համար, պէտք ունինք վարչական կարողութեան տէր և ֆրանսագէտ անձնի մը, պիտի տարուի գոհացուցիչ թոշակ։

Թեկնածուներէն կը խնդրուի իրենց պայմաններով միատեղ կենսագրականնին հաղորդել մեզ սա առաջելն մինչև օգոստ. 15 հետեւեալ հասցէին

(Թաղական Խորհուրդ Դամասկոսի Փոստարկղ Թիւ 89)

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհուրդի Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ

Ա. պէտ — Ա. Դպիր

Յ. Գ. Գասպէնեան — Հրմենակ Ամիրեան

ԿՕՇԻԿԱՆՈՑՈՑ

ՊԱՐԳԻՍ ԿԻԼԻԷՊԷՐԵԱՆ ԿՈՒՐՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 70

Կը նորոգեմ ամեն սեռի եւ տեսակի կօշիկներ եւ իրենց տակին վինտակին կը վերածեմ։

ՊԱՆԴՈՒՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ

ԶԱՀԼԷ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Կեդրոնի վրա եւ գեսեզերի մօտ, լաւագոյն դիրք, բոլորովին նոր ու ճաշակաւոր կահաւորում։

Զանազան միակ եւ լաւագոյն հայկական պանդոկը, ճոխ Արեւելեան եւ Եւրոպական սեղան, անթերի սպասարկութիւն, չափաւոր գին։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ

- Ա. պէլ -

Կը պատրաստէ մեծ խնամքով նորաձեւ լուսերով գեղարուեստական հարազատ լուսանկարներ մեծադիրնկարներ եւ քարթ փոսթալներ

Արուեստը իւրացուցած է Փարիզի մեծագոյն արուեստատան մէջ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

Դիմել ծովեզերք Զէյթունի փողոց
(9 avenue des Français)

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԺԸՆԷՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Աչքի, ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդուն. ժամեր 9—12,30 3—5,30. Կուրօ փողոց։

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԴՆ

ՄԱՍՆ՝ ԴԷՍ

Ներքին և վէներական հիւանդութեանց

Խղճով միտ, արագ և արմատական դարմանում

ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 8-12 և 2-6

Կիրակի եւ տօնական օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ

Դարմանատուն՝

ԺՕՐԺ ՀԱՅԷՏ ՓՈՂՈՑ

ՏՕՔԹ. Վ. ՓՕԹՈՒԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ներքին և վէներական հիւանդութիւններու.—

Իր դարմանատունը փոխադրած է Պապիտարի, Հիշդ Խաչաղութեան դեղարանին դիմաց՝ Պր. Էլի Հաոատի շէնքին Զրդ յարկը.—

Ընդ. ժամեր 9—12 եւ 3-6

Երեքշաբթի օրերը 9—12 առաւօտեան հիւանդներուն համար ձրի։—

ՔԻՐԱԼ

ԾՈՎԱՀԱՅԵԱՑ ԵՒ ՕԴԱՍՈՒՆ ՄԻՍԿ ՀԱՅԿԱՆԼԻՔՍ

ԹԱՏՐՈՆ - ՍՐՃԱՐԱՆ - ԺԱՄԱԳՐԱՎԱՅՐԸ

ԿԸ ՄՍՏԱԿԱՐԱՐԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ԵՒ ԶՈՎԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԽԻՍՏ ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Ունի առաջին հարարանի բաժին. թապլօր հաշ՝ 50 Ս. Դ.
ընթրիք՝ 60 Ս. Դ. հաշի ապօրման ամսական 1200 Ս. Դ.
ընթրիքի ապօրման Ս. Դ. հաշ եւ ընթրիք
ամսական 2300 Ս. Դ.

Ունի ընդարձակ թատրոնի սրահ մը՝ լուսազարդուած էլեքտրական բազմաթիւ լամբերով, որ վարձու կը տրուի ներկայացումներու։

ԱԶԳԸՐ ԼՈՅՍ

ՅԻՆՔ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Երկու տարի, ճրանա, մասնաւոր ձեւանորութեանց դարբայքի հետեւելով իրացնելէ վերջ կանանց եւ արանց ամէնամօտայի հագուստներու պատրաստութիւնը. Ց. ՀԻԱԳԵԱՆ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատուած Բիւ Կուրօ, Դեղարանի Միսքին ետեւ կից, Թիւ 120 խանութը։

Կ'երաշխաւորենք գոհ ձգել յաճախորդները։ Մէկ անգամ միայն փորձեցէք։

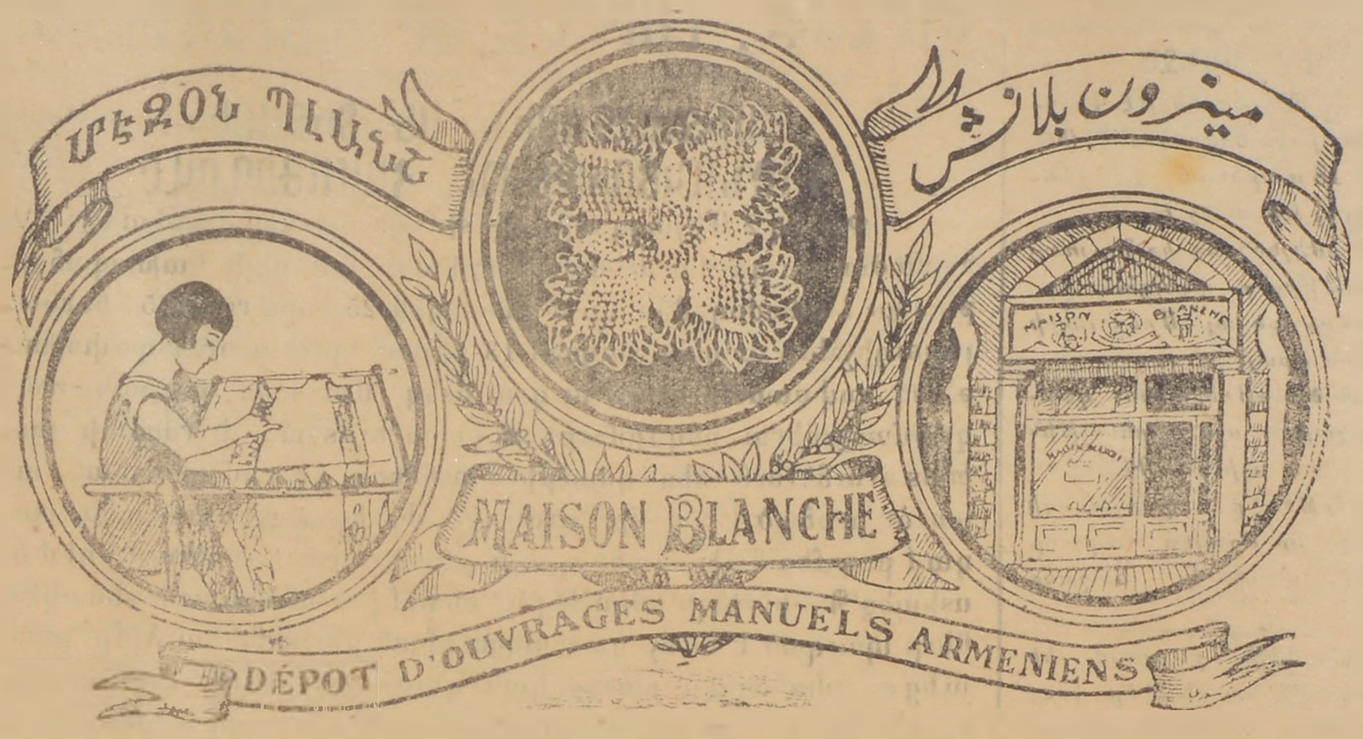

ՄԷԶՕՆ ՊԼԱՆՇ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(10 ԱՎԵՆԻՒ ՎԷՅԿԱՆ, ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ, ՊԷՅՐՈՒԹ)

Կ'ստանձնէ պատրաստութիւնը ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, սեղանի ծածկոցներ, անձեռոցներ, մահճակալի ծածկոցներ. վարագոյրներ. կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջազգեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնագործուած թաշկինակներ նայլն նայլն։

Ասպարանց կ'ընդունինք Սիւրիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն։

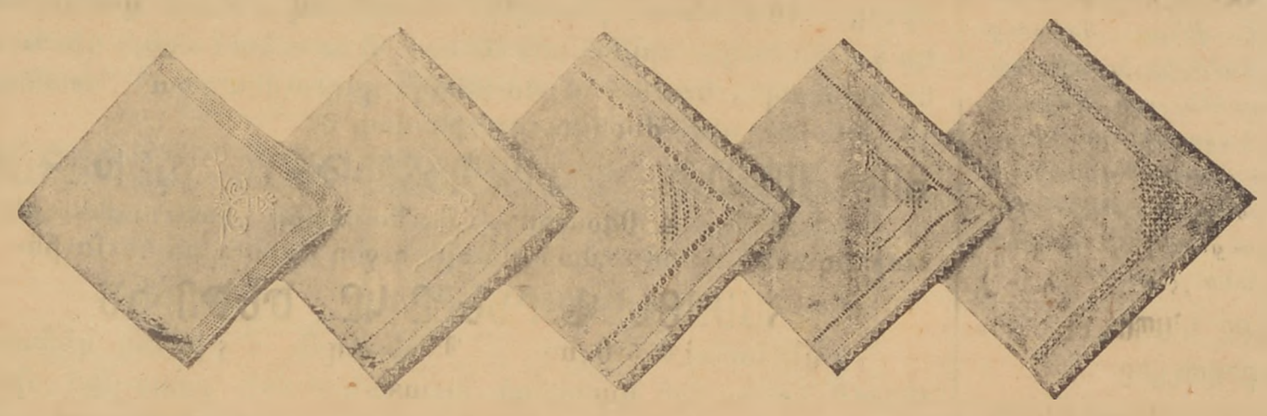

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՑ ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

ԿՈՒԶԷԴ ՊԱՏՈՒԱՀՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ՇԱՀԻԼ ՁԵՐ ԱՊՐՈՒՄՍԸ

Դիմեցէք «Քրիստոնեական ձեռագործի» ապրանատունը

Պլաք փողոց, Հայկական դպրոցին դիմաց, Ամերիկեան ժամացոյցին մօտերը, Նապիպ Սապրայի թիւ 21 տունը։

Հոն պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձեւ հաստաստներ, թէ պատ տրատ և թէ չափի վրայ.

Կերպասեղէնի և քթոնի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով

Ունի նաեւ շապկագործութեան ճիւղը ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

Գ. ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Վերջին նորաձեւութեանց և ամէն տեսակ ճաշակի հարմարն կը պատրաստուին որոնց և կանանց կօշիկներ. մանուր, դիւցազուն և խիստ լաւ ապրանքներով։

Գիները չափաւոր են։ առաջին անգամ գիմելու ներու մասնաւոր զեղչ։ Հարցէք։

Կուրօ Փողոց
Թիւ 136 Պէյրութ

Հիւանդ Օթէլ Պաղտատ

ՊԷՅՐՈՒԹ ՆԱԻԱՀԱՆԳՍՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԻՑ

Էլեքտրականութիւնը լուսաւորուած և որ կարասիներով ծովափնեայ ննեակներ, ժամչիի գիներ, լաւ սպասարկութիւն տաք պաղ ջուր բաղնիք և ընտանեկան մասնաւոր բաժիններ։ Նաև գրասենեակներ կ'ընծայէ ճամբորդներու, կը հայթայթէ նաւային տոմսեր և կ'առաջնորդէ մինչև նաւ։

ՏԷՐ և ՏՆՕՐԷՆ
ՍՏԵՓԱՆ ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

GRASHAM

LIFE ASSURANCE SOC. LIMITED

Նպ. հովանաւորեցէք Անգլիական հանրածանօթ Կրէշամ ընկերութեան, երբէք կուզէք ապահովել Ձեր և Ձեր ընտանիքին ապագան։

Դիմել՝

Մ. Յ Պօղոսեանին

Պ. Փիլիպ Տէրունեանի վաճառատունը

Կուզէ՞ք եղանակի յարմար ճաշակաւոր հագուստներ ունենալ, դիմեցէ՞ք

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ և ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ — ՍՈՒԳ ՍԸՐՍՕԳ ԹԻՒ 15 —

Ուր պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձև հագուստներ, թէ պատ տրատ և թէ չափի վրայ.

Կերպասեղէնի և քթոնի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով

Ունի նաև շապկագործութեան ճիւղը ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

ԱԶԴ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ

ԸՆԴ. ՀԻՒՊԱՏՈՍԱՐԱՆԷՆ

Տեղւոյս ամերիկեան բ. դեսպանութիւնը հիւպատոսարանէն մեզի կը տեղեկացուի որ Ամերիկա մուտքի համար թրքական զօրայի պատկանող հեռաւոր անձերուն կարգերը հասած ելլալով յիշեալներու պէտք է անմիջապէս հիւպատոսարան դիմեն իրենց վիզաները ստանալու համար։

Իսրայէլ, Եմէր Յակոբ
Մաժոցեան, Պաղոսար
Մամկոցեան, Հօսեփ
Զիլճեան, Վարդեր
Կարապետեան, Եղնար
Վասպուրեան, Իզաբել
Զարիֆեան, Զսպէլ
Հաճեան, Բօգա
Խաչէրեան, Սարիա
Գաբրիէլեան, Իզաբել
Թանմազեան, Նուր ձա
Երկաթեան, Կորապետ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Ռէկ Քիլիսցի Կարապետ Ֆաքրաճեան որդի Մելիքջանի, կը փնտռէ իւր ազգականները. Մօրաքոյրը Մարիամ Պօլաճեան հօրանուն Կարապետ, մօրանուն Խաթուն. եւ Մարիամին ամուսինը Տաճատ Օհանեանը, որ բ'իկ Սեվասատացի ըլլալով Ամերիկայէն կ'ամուսնացած էր յետոյ Մարիամին հետ. 7—8 տարի առաջ։ Ատանայէն մեկնած են մինչեւ Նիւ—Եորք, անկէ իվեր, իրենցմէ ոչ ոք լուր չէ եկած. Ճանչցողներէն որ խնդրուի լուր տալ Կարապետ Ֆաքրաճեանին։

B. P. 409
Egiise armenienne Beyrouth Liban

Կը խնդրուի աւտասահմանի թերթերէն արտատպել գայ։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

5 ՕԳՈՍՏՈՍ 1927

Եգիպտ. ոսկի ս. դ.	633
Սթերլին	616
Տոլար	126
Օսմ. ճնչ. ոսկի	556
Ֆրանս. » »	482
անգլ. » »	615
Թրքական թղթ.	64
» » Գ. Օ.	105
» Արծաթ մէնիտ	51
Սուրիական ոսկեդրամ	18
Դր. Ֆօնս. 1886 ս. դրմ.	20,75
» 1903 »	17,90
» 1911 »	15,00

Սէֆերեան եղբարք
Թելեֆօն 1—38

ՏԷՐ և ՏՆՕՐԷՆ՝ Հ. ՊԱԼԵԱՆ